

BUGARSKA – KOM

Posle godinu dana odlaganja najzad Bugarska vrh Kom. U planinarskom delu akcije koju je vodio Zoran Pavlović učestvovala 22 planinara iz PK Železničar 2006. zatim, DVIГ Vladičin Han i SPK Vlasina iz Surdulice. Uoči ovog pohoda susreli smo se sa prirodnim retkostima i lepotama severozapadnog dela Bugarske, pećinom Magura, jezerom Rabiša i tvrđavom i prirodnim fenomenom Belogradčik.

Preko Vrške čuke i grada Dimovo dolazimo u podnožje Rabiškog brda. Pećina Magura - jedno je od čuda prirode. Najveća je na Balkanu i kao prirodni fenomen i spomenik kulture pod zaštitom je UNESKA. Za posetioce je unutrašnjost pećine dostupna u dužini od 1400, dok je celokupna dužina 3000 metara. Čine je glavna i tri bočne galerije. U jednoj od galerija iznenađenje kakvo se može samo poželeti – mali simfonijski orkestar.

U pećini su otkriveni ostaci životinja medveda i hijene, a sada su njeni stanovnici slepi miševi. Pećina ima velike i male galerije sa brojnim stalaktitima i stalagmitima. Iz pećine izlazimo na suprotnu stranu Rabiškog brda, kraj Rabiškog jezera. Jedno je od retkih jezera u Bugarskoj tektonskog porekla. Nekada, u davna doba je bilo dno mora. Fosili pronađeni na dnu dokaz su da je more bilo zagrejano.

<http://www.youtube.com/watch?v=amSY8uodnTA>

Na 25 kilometara južno je varošica Belogradčik, jedno od najzanimljivih turističkih mesta Bugarske, Ovde smo iz dva razloga, istorijskog i prirodnog. Nad gradom dominira tvrđava, zvana „Kaleto“, a okolinu krase delo prirode Belogradčičke stene. Put koji vodi do tvrđave i gigantskih stena je od turske kaldrme. Drevno utvrđenje je sagrađeno u 3. veku na nepristupačnoj steni, još u doba kada bugarska nacija još nije osnovana.

Sa najvišeg dela tvrđave Kaleto se pruža nezaboravni pogled na Belogradčik i prekrasnu okolinu. Prosto ne znate da li vas više uzbuđuju ogromne Belogradčičke stene ili vrtoglavi ambisi. Vidljive su figure pećuraka, medveda, učenice, madone, monaha, blizanaca i Hajduk-Veljka. – Madona, Monasi, Jahač, Derviš, Medved, Eva i Adam, Tvrđava, Mali pastir, Lav i mnoge druge stene. čuveni Kameni Bor, Crvena stena, Devojačka stena.... Stene Belogradčika su 2009. godine nominovane za jedno od sedam novih svetskih čuda, a bile su u konkurenciji sa našom Đavoljom varoši. Takmičile su se u kategoriji „Pećine, stenovite formacije i doline“.

http://www.youtube.com/watch?v=i_E2qB-dqPM

Masiv Stare planine se proteže od granice Srbije sa Bugarskom do Crnog Mora. U ovom delu Bugarske naziv je Berovska planina. Naš cilj bio je vrh Kom, iznad gradića Berkovica. Krenuli smo od istoimenog planinarskog doma na 1500 metara nadmorske visine. Prvi deo staze prolazi kroz gustu borovu sumu, pored starog planinarskog doma. Staza je dobro obeležena i lako se možete snaći. Što idemo dalje uspon je sve veći, ali nam se zato otkrivaju vidikovci na ovaj kraj Bugarske. Nakon izlaska iz šume, staza vodi grebenom do samog vrha Kom.

Iako je kraj marta, na ovakvim visokim planinama zima ume da pokaže svoje prave zube. U to smo se uverili stigavši na zaravan pred sam vrh. Poledica i šibanje vetra otežavaju dolazak do cilja. Ipak, sva muka se zaboravi kada se nađete na vrhu Kom na 2016 metara nadmorske visine. Metalni stub, a ispred njega reljef u kamenu u čast Ivana Vazova čuvenog bugarskog pesnika. Na sve strane vidokrug. Naziru se planine Vitoša, Ruj, Vidlič, a u Srbiji Suva planina i Midžor najviši vrh Stare planine u Srbiji. Istočno od Koma, nešto niže u dolini na 1700 – 1800 metara nadmorske visine nalaze se tri izvorišna kraka reke Nišave, koja putuje ka Srbiji. Doživljaj za pamćenje za 22 planinara iz Vranja, Vladičinog Hana i Surdulice. Vraćamo se istom stazom do planinarskog doma, baze našeg pohoda. U oba pravca duga je desetak kilometara,

BUGARSKA - KOM

Napisao Srboljub Nikolić

---

a može se savladati za oko 5 do 6 sati.

http://www.youtube.com/watch?v=bqSUsFq9_rU {jcomments on}